

الحمد لله

دانشگاه پیام نور

مرکز تهران

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد

گروه مدیریت اجرایی

پایان نامه

برای دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد

در رشته‌ی مدیریت اجرایی

عنوان:

« بررسی رابطه بین مالیات بر ارزش افزوده و افزایش صادرات »

استاد راهنما:

آقای دکتر فرخ قوچانی

استاد مشاور:

آقای دکتر اصغر ابوالحسنی هستیانی

نگارش:

زینب زادهوش

بهار ۱۳۹۰

تقدیم بہ

مہتمم نہربان

مشکر و قدردانی:

اکنون که بایاری خداوند متعال، پایان نامه کارشناسی ارشد خود را تقدیم می‌دارم، بر خود لازم

می‌دانم مراتب قدردانی و مشکر خود را از محضر اساتید عزیز و بزرگوار اظہار دارم:

استاد محترم راهبنا؛ جناب آقای دکتر فرخ قوچانی که همواره عنایاتشان را هکلهای مشکلات بنده در

این راه بود و بی‌شک بدون راهبناهایی‌های ارزنده ایشان، انجام این کار میسر نمی‌گشت.

جناب آقای دکتر اصغر ابوالحسنی، هستیانی که صبورانه و خالصانه کار مشاوره این پایان نامه را تقبل

فرمودند.

شماره
تاریخ
پیوست

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
المعلم بلک لیکس انرجی و ایلیترو انیسر

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

واحد تهران غرب

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی

تحت عنوان:

بررسی رابطه بین مالیات بر ارزش افزوده و افزایش صادرات

تاریخ دفاع ۹۰/۴/۱۸ ساعت: ۱۴-۱۵

شماره: ۵۴

درجه ارزشیابی:

نمره: ۱۹,۷۵

هیات داوران:

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اساتید
		دکتر فرخ قوجانی	استاد راهنما
		دکتر اصغر ابوالحسنی	استاد مشاور
	رئیس هیات	دکتر علی ربیعی	استاد داور

تهران، انتهای غربی اتوبان شهید
همت، بعد از دانشگاه علوم انتظامی
شهرک شهید باقری، روبروی درمانگاه
تلفن: ۴۴۷۳۱۹۰۹-۱۴
دورنگار: ۴۴۷۳۱۹۰۸

WWW.TPNU.AC.IR
gharb@tpnu.ac.ir

چکیده:

واژگان کلیدی: مالیات بر ارزش افزوده، سرمایه‌گذاری خارجی، مزیت رقابتی، افزایش صادرات.

هدف از این تحقیق بررسی نقش قانون مالیات بر ارزش افزوده بر روی افزایش صادرات است که در قالب ۶ فرضیه بررسی می‌شود. بدین منظور، رابطه بین قانون مالیات بر ارزش افزوده و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و همچنین رابطه بین قانون مالیات بر ارزش افزوده و مزیت رقابتی که مؤثر بر روی پیشرفت صادرات است، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جامعه آماری این تحقیق شرکت‌های صادرکننده نمونه تهران طی سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ می‌باشند. نظر به اینکه تعداد جامعه مورد مطالعه محدود می‌باشد نمونه‌گیری صورت پذیرفت و کلیه جامعه آماری به وسیله پرسشنامه و مصاحبه مورد پژوهش قرار گرفتند.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابتدا نرمال بودن جامعه با آزمون کلموگراف-اسمیرنف بررسی شد و برای آزمون فرضیات از روش آزمون $T\text{-test}$ تک نمونه‌ای استفاده شده است.

نتیجه تحقیق نشان می‌دهد؛ قوانین و مقررات و معافیت‌های و تسهیلاتی که در نظام مالیات بر ارزش افزوده برای صادرات و تولید در نظر گرفته شده باعث افزایش صادرات و تولید و نیز کسب مزیت رقابتی می‌شود، چنانچه کسب مزیت رقابتی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، خود بر افزایش صادرات، تأثیر گذار است.

البته تحقق این سیاستها و تسهیلات قانون مالیات بر ارزش افزوده به شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور وابسته است. چنانچه با توجه به شرایط موجود کشور، سیاستها و تسهیلات فوق نمی‌تواند جاذبه کافی را برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی فراهم کند.

یافته‌های این تحقیق به وضوح نقش قوانین و مقررات و تسهیلات و معافیت‌های قانون مالیات بر ارزش افزوده را در افزایش صادرات نشان می‌دهد. و همچنین چشم‌اندازهایی برای قانونگذار به منظور پیشرفت صادرات فراهم می‌کند.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق

۲ (۱-۱) مقدمه
۳ (۲-۱) بیان مسأله
۶ (۳-۱) ضرورت و اهمیت موضوع تحقیق
۹ (۴-۱) پیشینه و سوابق تحقیق
۹ (۵-۱) استفاده‌کنندگان تحقیق
۱۰ (۶-۱) اهداف تحقیق
۱۰ (۷-۱) سوالات تحقیق
۱۱ (۸-۱) مدل تحقیق
۱۱ (۹-۱) فرضیه‌های تحقیق
۱۲ (۱۰-۱) روش تحقیق
۱۲ (۱۱-۱) روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۱۲ (۱۲-۱) جامعه آماری
۱۳ (۱۳-۱) روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۳ (۱۴-۱) تعریف عملیاتی متغیرهای تحقیق
۱۳ (۱-۱۴-۱) تعریف مالیات بر ارزش افزوده
۱۴ (۲-۱۴-۱) سرمایه‌گذاری خارجی
۱۴ (۳-۱۴-۱) مزیت رقابتی

۱۵ (۴-۱۴-۱) تعریف صادرات

۱۵ (۱۵-۱) ساختار تحقیق

فصل دوم: پیشینه تحقیق

۱۸ (۱-۲) مقدمه

۱۸ (۲-۲) پیشینه نظری

۱۸ (۱-۲-۲) مالیات بر ارزش افزوده

۳۰ (۲-۲-۲) سرمایه‌گذاری خارجی

۳۹ (۳-۲-۲) مزیت رقابتی

۵۳ (۴-۲-۲) صادرات

۶۸ (۵-۲-۲) شرکت‌های برتر صادرکننده

۶۹ (۳-۲) پیشینه تجربی

۶۹ (۱-۳-۲) تحقیقات خارجی

۷۱ (۲-۳-۲) تجربیات کشورهای خارجی

۷۳ (۳-۳-۲) تحقیقات داخلی

۷۵ (۴-۲) پیشینه تحقیق جذب سرمایه‌گذاری و صادرات

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۷۹ (۱-۳) مقدمه

۸۰ (۲-۳) روش تحقیق

۸۳ (۳-۳) انواع روش تحقیق

- ۳-۴) سوالات تحقیق ۸۶
- ۳-۵) فرضیات تحقیق ۸۶
- ۳-۶) مدل تحقیق ۸۷
- ۳-۷) متغیرهای تحقیق ۸۸
- ۳-۸) جامعه آماری ۸۹
- ۳-۹) ابزار سنجش و گردآوری اطلاعات ۸۹
- ۳-۱۰) روش‌های گردآوری اطلاعات ۹۴
- ۳-۱۰-۱) روش کتابخانه‌ای ۹۴
- ۳-۱۰-۲) روش میدانی ۹۵
- ۳-۱۱) روایی و پایایی ابزار سنجش ۹۶
- ۳-۱۱-۱) روایی ابزار سنجش ۹۶
- ۳-۱۱-۲) پایایی ابزار سنجش ۹۸
- ۳-۱۲) داده‌های پژوهش ۱۰۱
- ۳-۱۳) روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۱۰۱
- ۳-۱۳-۱) آمار توصیفی ۱۰۱
- ۳-۱۳-۲) آمار استنباطی ۱۰۲

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

- ۴-۱) مقدمه ۱۰۶
- ۴-۲) قسمت اول: آمار توصیفی (تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌های جمعیت شناختی) ۱۰۷

- ۱۰۷..... الف: آمار توصیفی سوالات مربوط به شرکت (۱-۲-۴)
- ۱۰۸..... توزیع تعداد کارکنان شرکت (۱-۱-۲-۴)
- ۱۰۹..... توزیع میزان فروش سالیانه (۲-۱-۲-۴)
- ۱۱۰..... توزیع تعداد دفعات دریافت جوایز صادراتی (۳-۱-۲-۴)
- ۱۱۱..... توزیع تجربه شرکت در صادرات (تعداد سال) (۴-۱-۲-۴)
- ۱۱۲..... توزیع میزان صادرات سالیانه (۵-۱-۲-۴)
- ۱۱۳..... ب: آمار توصیفی سوالات مربوط به اشخاص (۲-۲-۴)
- ۱۱۴..... توزیع سن (۱-۲-۲-۴)
- ۱۱۵..... توزیع جنسیتی (۲-۲-۲-۴)
- ۱۱۶..... توزیع سمت (۳-۲-۲-۴)
- ۱۱۷..... توزیع میزان تحصیلات (۴-۲-۲-۴)
- ۱۱۸..... توزیع رشته تحصیلی (۵-۲-۲-۴)
- ۱۱۹..... توزیع سابقه خدمت (۶-۲-۲-۴)
- ۱۲۰..... ج: آمار توصیفی سوالات مربوط به فرضیه‌ها (۳-۲-۴)
- ۱۲۵..... قسمت دوم : آمار استنباطی فرضیات تحقیق (۳-۴)
- ۱۲۵..... تحلیل آزمون کلموگرف - اسمیرنف (۱-۳-۴)
- ۱۲۶..... آزمون فرضیه‌ها (۲-۳-۴)
- ۱۲۶..... آزمون فرضیه ۱ (۱-۲-۳-۴)
- ۱۲۷..... آزمون فرضیه ۲ (۲-۲-۳-۴)

- ۱۲۸..... ۳-۲-۳-۴) آزمون فرضیه ۳
- ۱۲۹..... ۴-۲-۳-۴) آزمون فرضیه ۴
- ۱۳۰..... ۵-۲-۳-۴) آزمون فرضیه ۵
- ۱۳۱..... ۶-۲-۳-۴) آزمون فرضیه ۶
- ۱۳۲..... ۴-۴) قسمت سوم : سایر یافته های تحقیق
- ۱۳۲..... ۱-۴-۴) رابطه بین متغیرهای تحقیق و هر کدام از مؤلفه های آمیخته بازاریابی (4P)
- ۱۴۱..... ۲-۴-۴) بررسی متغیرهای جمعیت شناختی بر مؤلفه های پژوهش
- ۱۴۵..... ۳-۴-۴) تجزیه و تحلیل واریانس فریدمن
- ۱۴۵..... ۱-۳-۴-۴) رتبه بندی عوامل مزیت رقابتی (4P) در مالیات بر ارزش افزوده
- ۱۴۶..... ۲-۳-۴-۴) رتبه بندی عوامل مزیت رقابتی (4P) در جذب سرمایه گذاری خارجی
- ۱۴۶..... ۳-۳-۴-۴) رتبه بندی شاخص های هر کدام از عناصر آمیخته بازاریابی (4P) در مالیات بر ارزش افزوده
- 147..... ۱۴۷
- ۱۵۰..... ۴-۴-۴) آزمون تحلیل شاخص های اصلی (تحلیل اکتشافی عاملهای اصلی پرسشنامه)

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

- ۱۶۰..... ۱-۵) مقدمه
- ۱۶۰..... ۲-۵) مروری بر خطوط کلی تحقیق
- ۱۶۲..... ۳-۵) یافته های تحقیق
- ۱۶۲..... ۱-۳-۵) یافته های مربوط به فرضیه ها
- ۱۶۳..... ۲-۳-۵) یافته های حاصل از مصاحبه
- ۱۶۴..... ۳-۳-۵) سایر یافته های تحقیق

- ۱۶۴ (۱-۳-۳-۵) رابطه بین متغیرهای تحقیق و هر کدام از مؤلفه‌های آمیخته‌بازاریابی (4p).....
- ۱۶۵ (۲-۳-۳-۵) بررسی تأثیر متغیرهای جمعیت شناختی بر مؤلفه‌های پژوهش.....
- ۱۶۶ (۳-۳-۳-۵) آزمون فریدمن.....
- ۱۶۹ (۴-۳-۳-۵) آزمون تحلیل شاخص‌های اصلی (تحلیل اکتشافی عامل‌های اصلی پرسشنامه).....
- ۱۷۱ (۴-۵) بحث و نتیجه‌گیری.....
- ۱۷۱ (۱-۴-۵) فرضیه ۱.....
- ۱۷۲ (۲-۴-۵) فرضیه ۲.....
- ۱۷۳ (۳-۴-۵) فرضیه ۳.....
- ۱۷۴ (۴-۴-۵) فرضیه ۴.....
- ۱۷۵ (۵-۴-۵) فرضیه ۵.....
- ۱۷۶ (۶-۴-۵) فرضیه ۶.....
- ۱۷۷ (۵-۵) محدودیت‌های تحقیق.....
- ۱۷۸ (۶-۵) پیشنهادهایی مبتنی بر نتایج تحقیق.....
- ۱۷۹ (۷-۵) پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده.....
- ۱۸۱ منابع و مأخذ.....

پیوست‌ها

- ۱۹۱ پرسشنامه.....
- ۱۹۴ نمودارهای توزیع فراوانی سوالات پرسشنامه.....
- ۲۰۷ متن قانون مالیات بر ارزش افزوده.....

فهرست جداول

- جدول ۳-۱: نحوه توزیع سوالات مربوط به فرضیه‌ها و متغیرها..... ۹۳
- جدول ۳-۲: متغیرها، مقیاس متغیرها و آزمون‌های مورد استفاده در پژوهش..... ۱۰۴
- جدول ۴-۱: توصیف ویژگی‌های شرکت..... ۱۰۷
- جدول ۴-۲: توزیع آماری تعداد کارکنان شرکت..... ۱۰۸
- جدول ۴-۳: توزیع آماری میزان فروش سالیانه..... ۱۰۹
- جدول ۴-۴: توزیع آماری تعداد دریافت جوایز صادراتی..... ۱۱۰
- جدول ۴-۵: توزیع آماری تجربه شرکت در صادرات..... ۱۱۱
- جدول ۴-۶: توزیع آماری میزان صادرات سالیانه..... ۱۱۲
- جدول ۴-۷: توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی اشخاص..... ۱۱۳
- جدول ۴-۸: توزیع آماری میزان سن اشخاص..... ۱۱۴
- جدول ۴-۹: توزیع آماری جنسیت اشخاص..... ۱۱۵
- جدول ۴-۱۰: توزیع آماری سمت اشخاص..... ۱۱۶
- جدول ۴-۱۱: توزیع آماری میزان تحصیلات اشخاص..... ۱۱۷
- جدول ۴-۱۲: توزیع آماری رشته تحصیلی اشخاص..... ۱۱۸
- جدول ۴-۱۳: توزیع آماری سابقه خدمت اشخاص..... ۱۱۹
- جدول ۴-۱۴: توصیف سوالات مربوط به پرسشنامه..... ۱۲۰
- جدول ۴-۱۵: آماره‌های مربوط به کلیه فرضیات..... ۱۲۵
- جدول ۴-۱۶: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و صادرات..... ۱۲۶

- جدول ۴-۱۷: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و صادرات..... ۱۲۶
- جدول ۴-۱۸: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری..... ۱۲۷
- جدول ۴-۱۹: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری..... ۱۲۷
- جدول ۴-۲۰: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و مزیت رقابتی..... ۱۲۸
- جدول ۴-۲۱: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و مزیت رقابتی..... ۱۲۸
- جدول ۴-۲۲: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه‌گذاری خارجی و مزیت رقابتی..... ۱۲۹
- جدول ۴-۲۳: آزمون t برای متغیر سرمایه‌گذاری خارجی و مزیت رقابتی..... ۱۲۹
- جدول ۴-۲۴: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه‌گذاری خارجی و صادرات..... ۱۳۰
- جدول ۴-۲۵: آزمون t برای متغیر سرمایه‌گذاری خارجی و صادرات..... ۱۳۰
- جدول ۴-۲۶: آماره‌های مربوط به متغیر مزیت رقابتی و صادرات..... ۱۳۱
- جدول ۴-۲۷: آزمون t برای متغیر مزیت رقابتی و صادرات..... ۱۳۱
- جدول ۴-۲۸: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و محصول/خدمت..... ۱۳۲
- جدول ۴-۲۹: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و محصول/خدمت..... ۱۳۲
- جدول ۴-۳۰: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و قیمت..... ۱۳۳
- جدول ۴-۳۱: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و قیمت..... ۱۳۴
- جدول ۴-۳۲: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و توزیع..... ۱۳۵
- جدول ۴-۳۳: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و توزیع..... ۱۳۵
- جدول ۴-۳۴: آماره‌های مربوط به متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و ترویج..... ۱۳۶
- جدول ۴-۳۵: آزمون t برای متغیر نظام مالیات بر ارزش افزوده و ترویج..... ۱۳۶

- جدول ۴-۳۶: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه گذاری خارجی و محصول/خدمت ۱۳۷
- جدول ۴-۳۷: آزمون t برای متغیر سرمایه گذاری خارجی و محصول/خدمت ۱۳۷
- جدول ۴-۳۸: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه گذاری خارجی و قیمت ۱۳۸
- جدول ۴-۳۹: آزمون t برای متغیر سرمایه گذاری خارجی و قیمت ۱۳۸
- جدول ۴-۴۰: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه گذاری خارجی و توزیع ۱۳۹
- جدول ۴-۴۱: آزمون t برای متغیر سرمایه گذاری خارجی و توزیع ۱۳۹
- جدول ۴-۴۲: آماره‌های مربوط به متغیر سرمایه گذاری خارجی و ترویج ۱۴۰
- جدول ۴-۴۳: آزمون t برای متغیر سرمایه گذاری خارجی و ترویج ۱۴۰
- جدول ۴-۴۴: ضریب همبستگی اسپیرمن بین فرضیه ۱ و تعداد کارکنان شرکت ۱۴۱
- جدول ۴-۴۵: ضریب همبستگی اسپیرمن بین فرضیه ۳ و میزان صادرات سالیانه ۱۴۲
- جدول ۴-۴۶: ضریب همبستگی اسپیرمن بین فرضیه ۵ و سابقه خدمت شخص پاسخگو ۱۴۲
- جدول ۴-۴۷: ضریب همبستگی اسپیرمن بین فرضیه ۶ و تجربه شرکت در صادرات ۱۴۳
- جدول ۴-۴۸: ضریب همبستگی اسپیرمن بین فرضیه ۶ و رشته تحصیلی شخص ۱۴۴
- جدول ۴-۴۹: آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی عوامل مزیت رقابتی (4P) در مالیات بر ارزش افزوده ۱۴۵
- جدول ۴-۵۰: آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی عوامل مزیت رقابتی (4P) در جذب سرمایه‌گذاری خارجی ۱۴۶
- جدول ۴-۵۱: آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی شاخص‌های محصول در مالیات بر ارزش افزوده ۱۴۷
- جدول ۴-۵۲: آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی شاخص‌های قیمت در مالیات بر ارزش افزوده ۱۴۸
- جدول ۴-۵۳: آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی شاخص‌های توزیع در مالیات بر ارزش افزوده ۱۴۹
- جدول ۴-۵۴: آزمون KMO و بارتلت ۱۵۰

- جدول ۴-۵۵ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده.....۱۵۱
- جدول ۴-۵۶ : آزمون KMO و بارتلت.....۱۵۱
- جدول ۴-۵۷ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده ۱۵۲
- جدول ۴-۵۸ : آزمون KMO و بارتلت.....۱۵۲
- جدول ۴-۵۹ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده ۱۵۳
- جدول ۴-۶۰ : آزمون KMO و بارتلت.....۱۵۴
- جدول ۴-۶۱ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده.....۱۵۴
- جدول ۴-۶۲ : آزمون KMO و بارتلت.....۱۵۵
- جدول ۴-۶۳ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده.....۱۵۶
- جدول ۴-۶۴ : آزمون KMO و بارتلت.....۱۵۶
- جدول ۴-۶۵ : تعداد مقدار ویژه پرسش‌های بزرگتر از یک و مقدار واریانس تبیین شده.....۱۵۷
- جدول ۴-۶۶ : پرسش‌های مربوط به هر فرضیه بعد از آزمون تحلیل اکتشافی عامل‌های اصلی پرسشنامه
.....۱۵۸
- جدول ۶-۱ : پرسش‌های مربوط به هر فرضیه بعد از آزمون تحلیل اکتشافی عامل‌های اصلی پرسشنامه
.....۱۷۰

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ : مدل ترسیمی تحقیق.....۱۱
- شکل ۱-۲ : ساختار تحقیق.....۱۶
- شکل ۱-۳ : مدل ترسیمی تحقیق.....۸۷

فهرست نمودارها

- نمودار ۴-۱ : توزیع فراوانی تعداد کارکنان شرکت.....۱۰۸
- نمودار ۴-۲ : توزیع فراوانی میزان فروش سالیانه.....۱۰۹
- نمودار ۴-۳ : توزیع فراوانی تعداد جوایز صادراتی.....۱۱۰
- نمودار ۴-۴ : توزیع فراوانی تجربه صادرات شرکت.....۱۱۱
- نمودار ۴-۵ : توزیع فراوانی میزان صادرات سالیانه.....۱۱۲
- نمودار ۴-۶ : توزیع فراوانی سن اشخاص.....۱۱۴
- نمودار ۴-۷ : توزیع فراوانی جنسیت اشخاص.....۱۱۵
- نمودار ۴-۸ : توزیع فراوانی سمت اشخاص.....۱۱۶
- نمودار ۴-۹ : توزیع فراوانی سطح تحصیلات.....۱۱۷
- نمودار ۴-۱۰ : توزیع فراوانی رشته تحصیلی.....۱۱۸
- نمودار ۴-۱۱ : توزیع فراوانی سابقه خدمت اشخاص.....۱۱۹

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱) مقدمه:

در جهان امروز فعالیتهای بین‌المللی اقدامی تجملی و غیر ضروری تلقی نمی‌شوند، تجارت بین‌الملل به کشورها اجازه می‌دهد تا با مبادله منابع مازاد خود در سطح جهانی و به دست آوردن منابع کمیاب، ضمن بهبود سطح زندگی شهروندان، سطح اشتغال را بالا برده و همزمان نرخ تورم را کاهش دهند. ورود به بازارهای خارجی به شرکت‌ها اجازه می‌دهد با افزایش حجم فروش و سود، رشد نموده و با ایجاد تنوع در منابع درآمدی خود، ریسک خود را کاهش دهند.

صادرات غیر نفتی مقوله‌ای است که در طول تاریخ تجارت ایران، اهمیت آن با افت و خیزهای بسیاری مواجه بوده‌است. با پیدایش نفت در تجارت خارجی کشور، اهمیت و نقش صادرات غیر نفتی در تجارت و به تبع آن در کسب درآمدهای ارزی کاسته شد. امروز توسعه صادرات غیر نفتی، تنها به افزایش درآمد ارزی از طریق گسترش صادرات انواع کالاها و خدمات خلاصه نمی‌شود، بلکه توسعه صادرات نقش مهمتری را به عنوان یک استراتژی رشد و توسعه در اقتصاد کشور عهده‌دار است.

در طی سالهای اخیر مقوله‌ای چون توسعه اقتصادی و توسعه صادرات از جمله مواردی بوده که بزرگترین دغدغه خاطر مدیران سازمان‌ها را به خصوص در کشورهای در حال توسعه به خود اختصاص داده‌است.

امام(ره) نیز در این باره می‌فرمایند: « اگر مملکت شما در اقتصاد نجات پیدا نکند، وابستگی اقتصادی داشته‌باشد، همه جور وابستگی‌ها دنبالش می‌آید.» (صحیفه امام، جلد ۱۱، ۲۴۶).

عملکرد صادراتی از معیارهای مهم سنجش پیشرفت اقتصاد کشورها محسوب می‌شود و هر گونه بهبود در شاخص مذکور می‌تواند حرکتی جهادگونه در راه اعتلای اقتصاد ایران اسلامی باشد. (محرابیان، ۹۰).

امام(رض) از شرایط عمده برای شکوفایی و توسعه اقتصاد کشور را، تشویق به تولیدات داخلی و برنامه‌ریزی در جهت توسعه صادرات و گسترش مبادی صدور کالا و خروج از تکیه به صادرات نفت می‌دانند. (صحیفه امام، جلد ۲۱، ۱۵۹).

کشورها در صدد توسعه صادرات هستند و به نظر می‌رسد که محرک‌های مالیات، قویترین انگیزش را برای شرکت‌ها ارائه می‌دهند. (حسینی، ۱۳۸۶، ۱۱۳). گاه قوانین و مقررات فرصت‌هایی را پیش‌روی فعالیت‌های اقتصادی قرار می‌دهند. (کاتلر، ۱۳۸۵، ۱۹۶).

در دنیای سراسر رقابت امروز، موفقیت هر شرکت در گرو درک و شناخت از فرصت‌های موجود و بهره‌گیری بهینه از آن‌ها به منظور رشد و توسعه بیشتر در همه ابعاد و زمینه‌هاست و این امر مهم در کشور ما که سالیان دراز بر درآمد نفتی تکیه داشته بسیار ضروری و حیاتی به نظر می‌رسد. در این راستا در پژوهش حاضر به فرصت‌هایی که قوانین و مقررات مالیات بر ارزش افزوده برای امر صادرات در اختیار شرکت‌ها قرار می‌دهد، اشاره می‌شود.

در این فصل به کلیات تحقیق می‌پردازیم. بدین منظور پس از بیان مسأله و ضرورت و دلایل توجیهی تحقیق، پیشینه و سوابق تحقیق، استفاده‌کنندگان تحقیق، اهداف، سوالات، مدل تحقیق و فرضیه‌ها بیان می‌شود. سپس به ترتیب روش‌شناسی تحقیق، روش و ابزار گردآوری اطلاعات، جامعه آماری، روش تحلیل داده‌ها و تعریف عملیاتی متغیرها، ذکر می‌شود. در انتهای این فصل، ساختار تحقیق آورده می‌شود.

۱-۲) بیان مسأله:

امروزه با اختلاط روز افزون بازارهای جهانی، بسیاری از شرکتها، یک برنامه صادراتی را به عنوان بخشی از استراتژی رقابتی خود اتخاذ نموده‌اند. (جیمز، ۱۳۷۹، ۱۲). کشورها بیش از پیش در جستجوی توسعه اقتصادی مبتنی بر صادرات می‌باشند، خصوصا در آنهایی که امور اقتصادی توسط دولتها اداره می‌گردد. (برانچ، ۱۳۸۰، ۱۷۲).

انجام صادرات به طور کلی باعث سودآوری شرکت شده، دستیابی به اهداف را امکان پذیر می‌سازد. (شهریاری (مترجم)، ۱۳۸۱، ۲۶).

آنچه که باعث شده نقش صادرات برای شرکتها اهمیت داشته باشد و شرکتها را به حیطه بین‌الملل بکشاند عبارتند از:

*فعالیت در کشورهای خارجی سودآورتر از بازار داخلی باشد.

*شرکتها برای دستیابی به صرفه جویی‌های حاصله از مقیاس تولید به مشتریان بیشتری نیاز داشته باشند.

*شرکت بخواهد وابستگی خود را به یک بازار و نیز مخاطرات مربوط به این وابستگی را از میان بردارد. (کاتلر، ۱۳۸۵، ۴۴۲).